

Необхідно зауважити, що основна мета технології критичного мислення полягає у безпосередньому залученні студентів до навчання за методом сприйняття навчального матеріалу на основі власного досвіду як результату самостійного опрацювання необхідної інформації та формування на цій основі власного аналітичного судження.

Таким чином, переорієнтація традиційного навчального процесу полягає у впровадженні таких методів, що здатні забезпечити:

- провокування допитливості студентів через спонукання до роздумів;

- стимулювання студентів до висловлювання при вирішенні ключових питань за темою навчальної дисципліни;

- заохочування студентів до вибору різних способів роботи та самостійного використання, аналізу і засвоєння найбільш раціональних з них;

- самооцінювання (взаємооцінювання) відповіді та результатів діяльності студентів, а також аналіз (самоаналіз) міркувань, навчального процесу (досліджень, дискусій), навчальних досягнень тощо.

Отже, формування критичного мислення – це варіант забезпечення конкурентоспроможності майбутніх фахівців економічних спеціальностей, що полягає у сприянні спрямованості на вдосконалення якостей особистості, яка здатна до вирішення проблемних ситуацій і прийняття виважених рішень.

О. В. Сиволовська, К. Ю. Бойко

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ

Сучасний ринок праці потребує ініціативних, цілеспрямованих і творчих спеціалістів, які мають високий рівень теоретичної і практичної підготовки, вміють самостійно приймати рішення і є джерелом розвитку і прогресу галузі науки або виробництва, в якій вони задіяні. Тому особливої актуальності набувають функції самостійної роботи.

Для підвищення ефективності самостійної роботи студента навчальна допомога повинна також доповнюватися методичними вказівками, що виконують тільки керівну й напрямну роль. Зміст цієї допомоги має вказувати, у якій послідовності варто вивчати матеріал дисципліни, звертати увагу на особливості вивчення окремих тем і розділів, допомагати відбирати найбільш важливі й необхідні відомості зі змісту навчальної допомоги, а також давати пояснення питанням програми, що звичайно викликають найбільші труднощі і призводить до помилок.

Відповідно головна ознака самостійної роботи полягає не в тому, що студент навчається без особистої участі і допомоги викладача, а в тому, що в його діяльності поєднуються функція переведення інформації у знання, уміння і функція керування цією діяльністю.

Змінюється роль викладача в організації самостійної роботи студентів. Із традиційної контролюючої функції акцент у його діяльності переноситься на функцію керування зовнішніми факторами: формування установок, визначення характеру інформаційного середовища, включення самостійного завдання у структуру заняття (лекційної, семінарської, самостійної, контрольної роботи і т. д.), вибір методів роботи відповідно до намічених цілей і т. п. Керуючи зовнішніми факторами, викладач створює умови для розвитку внутрішньої самодіяльності – цільових і вольових установок, прояснення цінностей. За розвитком готовності до самостійної роботи (розвитком мотивації) функція контролю з боку викладача замінюється різними формами самоконтролю. Від первинного безпосереднього керівництва викладача студент переходить до самоврядування власною діяльністю. Для розвитку в студентів мотивації до самостійної роботи потрібні сучасна, науково обґрунтована навчальна і методична допомога як засіб, за допомогою якого студент може вибудувати індивідуальну траєкторію до самонавчання у процесі самостійної діяльності. Тільки володіючи подібною інформацією, студент одержує можливість свідомо й цілеспрямовано відібрати доступні засоби, «вибудувати» їх у тій послідовності, що буде сприяти найбільш ефективному виконанню завдання.

На закінчення підкреслимо, що самостійна робота перестане бути формальною ланкою цілісного педагогічного процесу тільки в тому випадку, якщо буде усвідомлюватися студентом як істотно необхідний елемент власного розвитку.

А. О. Дергоусова, К. Ю. Бойко

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ І КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Як відомо, самостійність є найбільш істотною якістю людини як особистості і суб'єкта діяльності. Тому один з основних принципів, на яких побудовано увесь навчальний процес, говорить, що жодні знання, які не підкріплені самостійною діяльністю, не можуть стати справжнім надбанням людини.

Найбільшу стурбованість викладачів викликає система контролю самостійної роботи студентів. Контроль знань і вмінь є формою зворотного зв'язку, джерелом інформації для викладача щодо ходу самостійного опанування студентами навчального матеріалу. Він допомагає критично